

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Conuiuium

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Phorem nomine, de stupro suspectum, Demoftheni vigiliis luctationesque obijceret, ubi molestiam fuisse, quod lucernam per noctem ha-

Idem, Metello percontanti, quis ipse esset pater, nihilum ignobiliterat exprobrans: Ad istam, inquit, percontationem vt respondere sit difficilius, mater efficit tua, nam Metelli mater audiebat parum pudica. Quin & ipse Metellus matrem referens leuior erat, & inconstans, & affectibus feruens. Cicero conuivium a patre ad matrem transtulit. Tum enim incertus est pater, cum mater non cum vno consuetudinem habet. *Plur. in Rom. apoph.*

Verre, qui filium habebat parum pudice flore etatis ventem, Cicero nem vt parum virum, ac cinadum incessabat conuivium. At Cicero: Ignoras, inquit, quod liberis intra fores ita conuivandum sit. Significans hoc conuivium non in ipsum competere, sed in conuivatoris filium. Parentum est autem obiurgare liberos, sed intra domesticos parietes, nec turpia conuivia sunt eliminanda, Eliminat autem, qui aliis impingit, quod ipsius domi committunt liberi. *Plur. in Rom. apoph.*

Plancus cum in causa quadam adesse amico, velletque restem molestem perturbare, interrogavit, quo se artificio tueretur. Sciebat enim illum esse futorem. A tunc lepide retorquens in Plancum Gallam, inquit, subigo. Id quidem futurum habetur instrumentum: sed recte exprobrabat illi adulterium cum Maenia Galla, quod nomine Plancus male audiebat. *Erasmus Roterodamus G. apoph. rhexin.*

§ HIROGLYPHICA.

Nonnulli significatur hieroglyphice conuiviorum contemptio rem. Aquilam figurant statu immobili confidentem, nulla pernarum alperitate terribilem, neq; hiatu rostri minacem, iuxta hanc Cornicem summittere eo gestu, vt lacessere & conuivia facere videatur. *Prer. Val. lib. 19. pag. 178. G.*

Vide Contumelia, Maledicentia.

Conuiuium.

§ DEFINITIO ET ETYMOL.

CONUIVIUM, Græcè συμποσιον, & συμποσια, conuiuium dicuntur. Et est accubatio epularum, secundum Cicero, qui in libro, qui Caro maior dicitur, vel de Senectute, dicit: Bene enim maiores nostri accubationem epularum, quia vitæ coniunctionem haberet, conuiuium nominauerunt, melius quam Græci, qui hoc ipsum modo compositionem, hoc est, epularum, modo concinationem, quam συμποσιον, vocant. Ab hoc conuiviorum, quod est conuiuium facio, & conuivia, qui ad conuiuium vocatur: Conuiviones vero, hoc est compositores, non a conuiuendo, sed a conbibendo dicti sunt, quasi conbibentes. Conuiuium, Heb. Misibeh, potatio, a verbo Schat, ab, bibit, sitiens. Conuina, Epularum socius: compotores, Heb. Maru, conuivores.

Conuiuium laudatur, dummodo detractionibus, & fabulis, & plaufibus turpibus non miscatur. *44. dist. Conu. c. seq.*

Conuiuium clericorum debet præcedere mensæ benedictio, infra mensam lectio, post mensam gratiarum actio. *44. dist. Quamdo autem.*

In conuivio non cibus, sed cibi auditas reprobatur. *de Conu. dist. 5. Sint tibi.*

Conuivia hæreticorum & schismaticorum præcipue clerici debent vitare. *24. q. 3. Cler.*

Conuivia prohibentur, cum sacerdotalis sensus tenuis esse debeat, ne pinguis venter grossam mentem generet. *44. dist. cau. vlt. mo. c. seq. 33. dist. Presbyteri.*

Conuivia nec episcopus, nec clericus absq; necessitate in ecclesia facere debet. *41. dist. Non oportet cler. c. seq.*

Conuiuium triplex est, scilicet animæ, ecclesiæ & beatorum: & quodlibet eorum habet tres epulas. *B. Thom. super Esai. 25. fin.*

§ BIBLICI LOGI.

Conuivia impiorum qualia, *Esai. 3. v. 12. Osee 4. v. 18. 2. Par. 2. v. 23. damnantur, Prov. 23. 20. Jer. 16. 8.*

§ SENTENTIAE BIBLICAE.

Melius est vocari ad olera cum gaudio, quam ad vitulum saginatum cum odio. *Prov. 16.*

Noli esse in conuiuiis potatorum, nec in comestationibus eorum, qui carnes ad vescendum conferunt, quia vacantes potibus, & dantes simbolo consumuntur, & vestietur pannis dormitatio. *23.*

Noli audis esse in omni epulacione, & non te effundas super omentum escam. *Ecl. 37.*

Ortho Imp. singulis septimanis in cibum alicum mille porcis, viginti octo turis, mille modis frumenti, octo plaustris vini, decem plaustris cerevisie utebatur: exceptis oleibus, piscibus, ovis, gallinis, carnibus ferinis, butyro, adipi, lardo, & caelo. Ernestus Bravissus lib. 2. Chron. Morib. c. 1.

Paulus Emilius, cum devicto Perseo epulum exhiberet victorale, admirantibus Graecis, quod in magno splendidoque apparatu curiosus esset, dicere solebat. Eiusdem esse animi, & aciem & conuiuium bene fruere: Illam quidem, vt formidolosus hostibus: hoc, vt amicis gratus esset, Plut. in Rom. apoph. & Brui. lib. 2. c. 2.

Sertorius admonere solebat suos, ne quid in conuiuium praeter decorum vel fieret, vel diceretur: praesertim a iurgiis & obscenitate temperaretur. Nec ipse quicquam tale iustinebat vel audire, vel videre. Plus.

Cor.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

COR, Graece καρδιά, dicitur. Quod pro mente saepe ponitur: vnde recordor, quasi in corde, hoc est, in mente reitico i vnde recordatio fit. Et fœcors, quasi sine corde, & fœcordia, ignauiā. Et concors, qui vnius mentis & animi est. Et cōcordia, de qua supra in concordia.

Cor primo generatur. secund. B. Thom. secund. Secunda, quæst. 122. art. 2.

Cor est primum principium motus in animali. prima Secunda, q. 17. art. 9.

Cor est primum principium membrorum & virium vitalium quantum ad esse. Sed caput est principium sensuum & motus. secund. Thom. 3. part. q. 90. art. 5.

BIBLICI LOCI.

Cor, pro serio & sincero affectu, Roman. 10. v. 10. pro anima, seu mente, 1. Pet. 3. v. 4. pro conscientia, 1. Thess. 3. 13. pro intellectu, Rom. 2. 9. 15. pro media & intima parte alicuius, Exodus 15. 8. Psal. 46. v. 3. Proverb. 23. 9. 34. Ez. ecb. 27. 9. 4. & 38. 6. 2. 8. Ione 1. 8. 4. Sic accipitur secundum quosdam, & 2. Sam. 18. 9. 14. bis in eodem Versiculo. Cor intelligens à Deo, Dener. 29. v. 4. 1. Reg. 3. 9. 9. & 8. 3. 5. 8. Cor nouum à Deo, Ez. ecb. 11. 19. & 36. 26. Cor pauidum non custodientibus Dei præcepta, Deut. 28. v. 6. 1. Paral. 29. v. 19. 2. Paral. 30. 8. 12. Cor hominis prauum, Gen. 6. v. 5. 12. & 8. 21. Ierem. 17. 9. Cor terræ pro sepulchro, Matth. 23. 6. 40. Cor hominis, thesaurus ipsius, 12. v. 35. Cordis cœcitas, Ioan. 3. 39. Cordis simplicitas Deo grata, 1. Paralip. 29. v. 17. Psal. 101. v. 2. Ephes. 6. v. 5. Coloss. 3. v. 22. Cor viuum, & anima vna, pro summa cum in doctrina, tum in voluntate consensione. Altor. 5. 32. Cordi inscriptum habere opus Legis, Rom. 2. 15. est habere turpis & honesti, iusti & iniusti discrimen, quod est æquitatis omnis; rectarum legum norma, hominis menti insculpta. In corde palleret Dominus, Ephes. 2. 19. pro ex animo, vel serio cordis affectu. Cordis lapidei nomine, Ez. ecb. 11. 19. & 36. 26. summa ingenii & cordis humani durities denotatur, quam adumbrant Tabulae lapideæ, ad quas alludit Paulus, 2. Corin. 3. 7. 3. Cordi autem lapideo opponitur cor carneum: id quod in carne versatur (vt accipi solet hoc epitheton), quando caro spiritui opponitur sed è contrario, quod vi spiritus Dei factum est mollius: vt in eo tanquam nouis Tabulis possit Euangeli gratia insculpi, sicut prædictum est, Ierem. 31. Vers. 33.

Cor & cor habere, dicitur Hebræis, sicut Graecis διψυχος, Luc. 1. v. 8. vir duplici animo, vel simulator, vt qui aliud ore loquatur, aliud intus sentiat. Vel is potius, (praesertim autem apud Iacobum) qui animi incertus, modo in hanc, modo in illam partem inclinatur, neque dat operam vt in verâ religione stabilietur. Corde creditur ad iustitiam, Rom. 10. v. 10.

SENTENTIÆ PATRVM.

Vt duplici corde, De suo partem faciunt Deo, & partem faciunt Diabolo. Iratus Deus, quia sit ibi pars Diabolo, dilcedit, & totum Diabolus possidet Aug. super Ioan.

Beati mundo corde, non exterioribus oculis, sed corde videbitur Deus. De verbis Domini.

Cor habet in ventre gulosus, lasciuus in libidine, cupidus in luctis. ibid.

Omnipotens Deus humanum cor destruit, quum relinquit: & diffricat, quum replet; neq; enim humanam mentem debellando destruit, sed recedendo, quia ad perditionem suam sufficit sibi demissa. Hier. super Matth. 5.

Quid est cor durum? ipsum est quod nec compunctione scinditur, nec pietate mollietur, nec mouetur precibus, nimis non cedit, flagellis duratur, ingratum est ad beneficia, infidum ad consilia, seuum ad iudicia, inuerecundum ad turpia, impaudum ad pericula, inhumanum ad humana, temerarium ad diuina, precitiorum obli-

uiscens, praesentium negligens, futura non praesens, cui praetiorum praeter solas iniurias, nihil omnino futurorum nulli, nisi forte ad vlciscendum, propinquum quinto de consideratione.

Elatum cor durum & expertis pietatis, ingratum cor durum ab omni rore gratiae spiritualis. Berth. in Jerem. Non discorder cor tuum à facie tua: non habebat cor & cor deorsum. super Cant.

Apud homines cor ex verbis; apud Deum vero cor ex corde. ibid.

Semper in robusto & vegeto corpore animi modum tepidum cor, & rursus in corpore debili & infirmo promptiorque spiritus. Idem in Apologerico.

Puritas cordis in duobus consistit: in querenda gloriâ litate proximi. ibid.

An non confunderis sursum caput habere, qui sursum habes: corpore rectus stare, qui corde repis terram? Cor in quatuor esse debet: quid diligas, quid timeas, quid gaudeas, seu contristeris. De teum Jerem. 2.

In omni namque creatura, quae sub sole vanae occupatur, nihil humano corde sublimius, nihil eodem Deo similibus reperitur: quapropter nihil aliud quatuor tuum. Hug. lib. 1. de anima.

Plura machinatur cor meum vno momento, quam minies perficere possent vno anno. ibid.

Solus is regnat, qui depositio cordis imperio legitime dinat totam familiam motuum interiorum & exteriorum surgat leonina rabies, puniunt per patientiam: si per abstinentiam: si ferocitas apti, per mansuetudinem vnicorns, per humilitatem. Non inuenitur autem in istis liberalis est ista praecelsis liberalis, qua tenetur cor mobili mobilis est, quod omni lubrico lubrico colitur. anima.

Cor paruum est, & magna cupit: vix ad vnius mundi sufficere possit, & totus mundus ei non sufficit. ibid.

Vis scire de fratre tuo quale cor habeat, attende: & frequenter loquatur. Ex abundantia enim cordis Cuiuslibet. in Psal.

Vide Animus, Mens, Ratio.

Corpus.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

CORPVS, Graece σῶμα, dicitur, & conuincitur, & conuincitur. Est autem corpus, quod omni quaque dimensio dicitur Arist. 1. de Caelo & Mundo.

Corpus est magnitudo, quae ad tria dimiditur, vt longum, latum & profundum. secundum Albertum.

Corpus est omne id, quod habet trinam dimensionem, longum, latum & profundum. secundum Albertum.

Corpus est, in quo est aptitudo intelligendi diuinae, vt in corpore philosophiae, super lib. 1. Physicorum.

Corpus est, in quo est aptitudo intelligendi diuinae, vt in corpore philosophiae, super lib. 1. Physicorum.

Corpus à Graecis sic describitur, ἡ σῶμα ἡσώματι, in dimensione distans.

Corpus à Lucretio hoc veru describitur: Tangere enim aut tangi nisi corpus nulla potest.

Corpus simplex est, quodcuque habet principium, cuiusmodi naturam, puta ignis, & huic cognata, secundum Caelo & Mundo.

Corporum tria genera esse affirmat Pomponius, vt species continetur, vt homo, lignum, lapis. Alterum, vt gentibus, hoc est, pluribus inter se coherentibus creaturam, nauis. Tertium, quod ex distans componitur, vt pluribus corporibus vni nomini subiectis, vt populus.

Corpus generaliter dicitur, quicquid tactu percipi potest, Gaph, Gaph, Genitab, à verbo Goph, clausit: Corpus compactum & veluti clausum videtur. Nonnisi in animalis massa tum ex similitudine, tum ex organatione vna cum anima totum constituit animal, sumatur, anima sola carne. Vtramque, significationem distinctio corporalis: Vnebam, lacris membris stillantibus animis, Inq; omni vniquam corpore corpus est.

Corpora inanimata, metalle: animata, arbor, Leo, Vegetabilia, rationalia. Corpus, pro opere aliquo sumptum, pro parte seu multitudine quapiam corpus dicitur.